L’epidèmia de Woodstock

written by Cristina Farran | 28 de juny de 2020

El dia d’avui, 27 de juny, hi ha 489.556 morts a tot el món deguts al Covid-19, segons dades de la Wikipedia. Segons l’OMS, cada any hi ha al voltant de 500 mil morts deguts a la grip estacional.

L’epidèmia per Covid, en la qual encara estem immersos, ens pot semblar un dels més grans desastres sanitaris que ha viscut la humanitat. Si descartem les malalties com la pesta que va afectar la població durant l’Edat Mitjana, i les que van ser conseqüència de les guerres, potser pensem que la plaga que estem vivint és una cosa gravíssima. Doncs no és així, fa tan sols mig segle hi va haver una altra pandèmia que va matar més gent que l’actual, parlo de l’anomenada grip de Hong Kong, que va afectar entre l’estiu de 1968 fins a la primavera de 1970, i es calcula que va matar entre un i dos milions de persones a tot el món.

La diferència en el nombre de morts és important, però no és l’única. En el cas de la grip de Hong Kong no hi va haver confinament, és a dir, la gent va continuar sortint de casa per anar a treballar, les escoles van continuar obertes per a tots els alumnes, el turisme i els viatges no es van prohibir. Sols es van posar mesures preventives com el distanciament, l’ús de mascaretes, rentar-se les mans, i limitar l’ús del transport públic. No sabem com va ser la vida durant aquells quasi dos anys, però ens podem imaginar que no gaire diferent de com ho era abans si tenim en compte que enmig d’aquella pandèmia va tenir lloc el famós festival musical, símbol de la cultura hippy d’aleshores, el Festival de Woodstock, que va aplegar 750.000 persones i va durar tres dies sencers. Un fet ara inimaginable a causa de les prohibicions a què estem sotmesos. Mireu les fotografies d’aquell esdeveniment i veureu que en plena pandèmia ningú no manté la distància que ara diuen que és imprescindible, però ningú no es va posar les

mans al cap aleshores.

Amb aquestes dades a la mà, podem inferir una altra diferència que hi va haver: el paper dels mitjans d'informació. M'atreveixo a afirmar que no van ajudar a escampar la por i la sensació d'haver arribat al final d'una era. Segurament tenien més memòria que nosaltres i recordaven les dues epidèmies també de grip que havien tingut lloc feia pocs anys, l'«asiàtica» del 1957 i l'«espanyola» de 1918, aquesta última va ser realment mortífera, amb més de cinquanta milions de morts.

Convindria que ens paréssim a pensar per què s'ha actuat de manera tan diferent en les epidèmies del segle passat respecte de l'actual. ¿És que no han millorat ostensiblement els coneixements mèdics i per tant les possibilitats de tractament? ¿Hi ha realment una incapacitat mèdica de curar els malalts o més aviat una incapacitat material a causa de les retallades? ¿Quina utilitat té escampar un missatge de por i de vulnerabilitat entre els ciutadans?

Per altra banda, la nostra societat ha allunyat fins a tal punt el fet de morir-se que li costa assumir que, sigui per grip o per qualsevol altra cosa, tard o d'hora tots morirem. ¿És la ciència mèdica qui ens ha fet confiar que la mort —i moltes de les malalties contagioses— està sota control? ¿La medicina ens ha fet creure que l'ésser humà no té capacitat per defensar-se dels virus si no és amb una bona dosi de medicaments? ¿A qui beneficia escampar aquesta sensació de fragilitat?

Donem un cop d'ull al passat de la humanitat. Quan no existia la medicina que coneixem ara (i que va de la mà de la farmacologia), i tampoc no hi havia un hospital a cada cantonada, l'ésser humà va ser capaç de conquerir enormes territoris i poblar-los, dominar la natura i domesticar animals per alimentar-se; va ser capaç de reclutar milers de soldats per a centenars de guerres, crear imperis o arrassar-

los; va ser capaç de construir piràmides, catedrals, aqüeductes, va crear grans obres d'art, esplèndides escultures, obres literàries… No devia ser pas una societat dèbil i malaltissa la que va poder realitzar aquestes gestes. Però ara, amb tota la ciència mèdica i una potent indústria farmacèutica al darrere, no podem sortir de casa perquè un virus afecta persones vulnerables. Alguna cosa no quadra.